

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.72.274>

УДК 027.7(09) (477.87)+025.177:004

Марія Медведь,

<https://orcid.org/0000-0001-8275-9026>,

Scopus ID: 58116858000,

кандидатка філологічних наук,

директорка Наукової бібліотеки,

Ужгородський національний університет (м. Ужгород, Україна)

вул. Університетська, 14, Ужгород, 88000, Україна

e-mail: maria.medved@uzhnu.edu.ua;

ЦИФРОВА КОЛЕКЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ФОНДУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ

Метою статті є оприлюднення досвіду Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету щодо створення власної цифрової колекції, яка відображає історію її розвитку; порушено питання вирішення проблеми збереження цифрового контенту, механізмів архівування на платформі університетського репозитарію задля цифрової доступності. **Методологія** дослідження базується на застосуванні хронологічного методу аналізу зібраного матеріалу, який опирається на події відтворені в цифровій колекції. **Наукова новизна статті** полягає в оприлюдненні застосування практичних рекомендацій щодо створення власної цифрової бібліотечної краєзнавчої фотоколекції, яка відтворює період розвитку Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету з 1945 до 2024 р. **Висновки.** У результаті проведеного дослідження оприлюднено досвід створення власної бібліотечної краєзнавчої цифрової фотоколекції, яка відтворює період розвитку Наукової бібліотеки за період з 1945–2024 рр., зроблено акцент на рекомендаціях щодо застосованих методик оцифрування, які розроблені провідними архівними установами України. Акцентується увага на пошукових можливостях використання університетського електронного сховища надійного архівного середовища для збереження і оприлюднення фото, як історичних артефактів книгозбірні. Керуючись основною метою створення фотоархіву, задля його збереженням та поширення, університетською книгозбіркою був обраний дієвий метод оприлюднення архівних фото зібраної колекції, яким став інституційний репозитарій Ужгородського національного університету.

Ключові слова: цифрова колекція, цифровізація, Наукова бібліотека Ужгородського національного університету, інституційний репозитарій.

Актуальність теми дослідження. Вплив цифровізації на розвиток сучасного суспільства глибоко трансформує бібліотечні фонди, наповнюючи їх різноманітними інформаційними ресурсами. Цифровізація, на думку академіка О. Онищенка, стимулює тенденцію перетворення бібліотек у лабораторії комплексного опрацювання всіх видів інформації і на всіх її носіях. Це – досить оптимістична тенденція, яка вселяє в бібліотеки нові життєздатні сили. Цифровізація розмиває грані між бібліотеками, архівами, музеями. Бібліотеки дедалі більше включають у свої фонди архівні і музейні документи [8, с. 4–5].

З розвитком технічних засобів та інформаційних технологій наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. оцифрування стало широко застосованим способом збереження та відтворення документної інформації. У своїй діяльності архіви і бібліотеки застосовують вебтехнології для створення цифрових фондів документів задля надання користувачам необмеженого доступу до них і забезпечення швидкого обміну інформацією в межах Інтернет [2, с. 79].

За твердженням професорки Л. Філіпової, «Цифровий архів» містить цифрові джерела архівів (фотозображення, звукозаписи, кінофільми, ноти, ілюстрації), тобто оцифровані архівні матеріали, які були відскановані, розпізнані й відповідають усім вимогам оцифрування документів [12, с. 10].

Нині джерелознавці, враховуючи активний розвиток техніки та технічних засобів, виділяють окрему групу документів – зображально-аудіальні (технічно-графічні, військово-картографічні, фотодокументальні, аудіовізуальні, аудіальні), які у випадку проблемно-історичного дослідження є вагомим інформаційним ресурсом завдяки своїй візуалізованій (ілюстративній) інформаційній значущості [3, с. 44].

У складний період військового російського вторгнення в Україну, під час якого головним завданням став порятунок архівних і бібліотечних фондів, великого значення набуло оцифрування. «За результатами збройного конфлікту, що триває на території України з 24.02.2022, станом на 22.02.2024 зруйновано 131 бібліотеку, ще 746 бібліотек зазнали різного ступеня ушкоджень і потребують капітального ремонту, а в 134 публічних бібліотеках не збереглося жодного видання» [4, с. 16].

Збереження культурної спадщини – чи не найголовніше завдання, усвідомлене кожним із нас, особливо тепер, у час загарбницької війни проти українського народу. Палаючі підвогнем музеї, бібліотеки, архівні

установи, які є основними зберігачами наукового, документального та художнього спадку українських науковців, митців і культурних діячів, сьогодні перебувають у стані крайньої небезпеки. Ми, бібліотекарі, з боєм констатуємо культурну втрату: «1600 000 видань із фондів бібліотек знищено повністю, 153 бібліотеки знищено повністю, майже 700 бібліотек зазнали часткових руйнувань» [10].

Культурна спадщина ідентифікує знання, переконання, традиції та існування певних народів, дозволяє пізнавати й зберігати надбання, створене попередниками, для майбутніх поколінь. Тому важливо зберігати й популяризувати культурну спадщину, адже вона є ідентичністю, яка може представити людей світу. Спадщина поєднує минуле, сучасне та майбутнє. Вона є процесом взаємодії між поколіннями, накопиченням матеріальних і духовних культурних цінностей, які наступна епоха може перейняти від попередньої [6, с. 58]

Аналіз досліджень і публікацій. Питання збереження культурної спадщини України гостро стоїть перед усіма архівними, музейними та бібліотечними установами держави. Тема збереження державного культурного надбання набула широкого обговорення серед українських науковців, що підтверджується низкою публікацій останнього періоду. Так, Ю. Ковтанюк порушує питання актуальності збереження фондів архівів, бібліотек і музеїв як установ культури в умовах воєнного часу [4]. Збереженню творчої спадщини відомих українців у цифрових фондах бібліотек та архівів України присвячено дослідження Л. Грінберг [2]. Вагоме місце електронних документів у складі цифрової документальної спадщини досліджують О. Шевченко та В. Спрінсян [13]. Питання доступу до цифрових колекцій, як для збереження й поширення унікального та рідкісного фонду, архівних документів, що перебувають під загрозою знищення, особливо в умовах війни, так і для забезпечення відкритого, зручного й ефективного доступу до різноманітних цифрових ресурсів розглядають у своїх дослідженнях Г. Мельник-Хоха та В. Мудроха [7].

Метою статті є оприлюднення досвіду Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету щодо створення власної цифрової колекції, яка відображає історію її розвитку; порушено питання вирішення проблеми збереження цифрового контенту, механізмів архівування на платформі університетського репозитарію задля цифрової доступності.

Виклад основного матеріалу. На сторожі збереження української культурної спадщини стоять також книгозбірні закладів вищої освіти України, адже в їхніх мільйонних фондах зберігаються унікальні й рідкісні джерела. Серед таких закладів – Ужгородський національний університет, у структурі якого діє Наукова бібліотека. Її по праву вважають найзахіднішою освітянською книгозбірнею України, оскільки через її вікна видно сусідню європейську державу. Фонди Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету (далі НБ УжНУ) формуються з часу заснування університету в 1945 р., хоча окремі книжкові колекції мають п'ятисотрічну історію. Внаслідок історичних обставин книги та рукописи до університетської бібліотеки потрапляли з приватних і монастирських зібрань. Сьогодні фонд НБ УжНУ налічує понад 1 млн 600 тис. примірників і 50 тисяч електронних ресурсів; бібліотека обслуговує понад 20 тис. користувачів.

Велике значення для бібліотек будь-якого підпорядкування та спеціалізації має цифрове збереження фондів. Саме тому бібліотеки обирають цифрову стратегію, адже «цифровізація передусім спрямована на онлайн-присутність, тобто цифрова доступність дозволяє людям з усього світу ознайомлюватися з експонатами музеїв, архівними документами та бібліотечними ресурсами. Це, відповідно, надає науковцям можливість здійснювати свої наукові пошуки» [11].

Керуючись стратегічною необхідністю військового часу – врятувати бібліотечні надбання, та з метою запозичення досвіду збереження культурної спадщини, представники книгозбірні УжНУ, завдяки словацькому гранту за фінансової підтримки організації SlovakAid (Словацьке агентство з міжнародного співробітництва з розвитку), через яку Міністерство закордонних справ Словацької Республіки надає допомогу у розвитку гуманітарної сфери, вирушили до сусідньої Словаччини. Вони відвідали найбільшу книгозбірню держави – Університетську бібліотеку Братислави («Univerzitná knižnica v Bratislave»).

Поїздка відбулася у рамках проєкту «Адаптація книгозбірень України до умов цифрового суспільства», який дозволив ознайомитися з європейським досвідом впровадження інноваційних бібліотечних технологій, основою яких є цифровізація книгозбірень. Головною метою цієї подорожі стало ознайомлення та запозичення інноваційних методик збереження раритетних книжкових видань та інших матеріалів

фондів через оцифрування. Тижневе перебування в найпотужнішій словацькій бібліотеці продемонструвало переваги економічної підтримки бібліотечної справи з боку Європейського Союзу, зокрема технічного оснащення, завдяки якому здійснюється державна політика оцифрування фондів провідних бібліотек Словаччини. Архівування оцифрованих матеріалів проводиться на найвищому технічному та програмному рівні, що словацькі колеги з гордістю продемонстрували.

Проаналізувавши зарубіжний досвід дигіталізації бібліотечних колекцій як одного з ключових чинників збереження культурної спадщини, НБ УжНУ розробила власний план оцифрування своїх колекцій, першочергово обравши краєзнавчі видання. Пріоритетними для оцифрування стали такі видання: «Науковий збірник товариства «Просвіта» в Ужгороді» (період видання 1922–1935 pp.), «Мѣсяцесловъ» (період видання 1862–1901 pp.) , «Наукові записки Ужгородського державного університету (період видання 1947–1963 pp.); Görög katholikus «Naptár» (виданий за період 1905–1927 pp.) та ін.

Паралельно з оцифруванням згаданих видань бібліотека розпочала впровадження власного проєкту, обравши електронне фотоархівування історії свого становлення. До цього спонукало нещодавнє дослідження історії книгозбірні, яке, незважаючи на 80-річну історію бібліотеки Ужгородського університету, залишалося вкрай маловивченим. Єдиним винятком був збірник матеріалів ювілейної конференції, присвячений її 50-річчю, під назвою «Скарбниця духовності: Науковій бібліотеці Ужгородського державного університету – 50 років» (1997). Поодинокі публікації про життя книгозбірні не могли відтворити 80-річний історичний хід університетської бібліотеки, тому заповнити прогалини могло лише ретельне дослідження, яке й стало нагальним завданням для її колективу.

У 2019 р. бібліотечний проєкт «Історичний шлях бібліотеки Ужгородського університету» розпочав свою роботу, основним завданням якого стало наукове дослідження становлення НБ УжНУ. Успіхом цього дослідження стало колективне монографічне видання «Наукова бібліотека Ужгородського національного університету: від джерел до сучасності» (2021). Пошук матеріалів тривав понад три роки й виявився вкрай непростим. Плин часу залишив мало свідків бібліотечних подій, але збереглися документи та світлини різних періодів з життя краю, зокрема бібліотеки. Збір архівних документів доповнили рідкісні фото-

графії – як з державних архівів, так і з особистих архівів працівників бібліотеки та університету. Вони стали свідченням подій, пов'язаних із бібліотекою Ужгородського університету.

Монографічне видання обсягом понад 600 сторінок містило більш ніж 400 світлин. До слова, книга, яка стала переможцем крайової книжкової номінації «Краще видання 2021 року», уперше була супроводжена QR-кодом, що демонструє відеоролик про НБ УжНУ. Загальний зібраний фотоархів налічував понад 1000 світлин, однак, на жаль, близько 600 з них залишилися не представленими широкому загалу.

Працівники бібліотеки знайшли вихід із цієї ситуації, створивши окрему цифрову колекцію «Електронний фотоархів Наукової бібліотеки УжНУ». Колекція об'єднала світлини, які відображають життя бібліотеки в різні періоди, висвітлюють головні бібліотечні події, засвідчують її зростання та зберігають пам'ять про людей, які своєю сумлінною працею змінювали хід її історії. Вибір платформи для електронного сховища був важливим, адже вона мала забезпечити надійне та ефективне збереження зображень і надати нове життя зібраним світлинам. У підсумку було обрано університетське електронне середовище – репозитарій УжНУ (DSpace).

Значну допомогу в оцифруванні колекції надавали методичні розробки та вказівки інших установ, які за своїм науковим статусом стали фондозберігачами електронних копій фотодокументів. Наприклад, Державна архівна служба України у співпраці з Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства у 2021 р. розробила методичні рекомендації «Оцифрування аудіовізуальних документів національного архівного фонду».

Особливо цінними для працівників бібліотеки виявилися рекомендації з другого розділу цих методичних розробок – «Оцифрування фотодокументів», які включають основні пояснення щодо методики та технології оцифрування, зокрема:

- загальні вимоги до процесу оцифрування фотодокументів;
- технічні параметри оцифрування фотодокументів;
- технічні вимоги до обладнання для оцифрування фотодокументів;
- основні технологічні особливості оцифрування фотодокументів;
- контроль якості цифрових копій та постоброблення (корекція) оцифрованих фотодокументів [9].

Перед початком процесу оцифрування значну допомогу надали практичні рекомендації вчених і практиків, зокрема щодо класифікації фотодокументів. Зокрема «за формою організації інформації фотодокументи можна класифікувати як: відособлений документ, фотоальбом, фотонарис; за зовнішніми ознаками – колір (чорно-білі та кольорові фотодокументи)» [5, с. 28–29].

Спираючись на дослідження професора Г. Агєєва щодо інтеграції фондів бібліотек, архівів і музеїв з метою їх збереження та використання, було визначено: «опрацювання відсканованого матеріалу здійснюється на спеціальних комп'ютерних станціях. Фахівці проводять кадрування зображення, усувають спотворення, вирівнюють текст, виконують додаткову корекцію, щоб максимально точно відтворити всі особливості друкованого об'єкта: характер і зовнішній вигляд, візуальні особливості тексту й ілюстрацій, сліди часу, користування, друкарські й поліграфічні особливості шрифтів, а також текстуру паперу» [1, с. 14].

Важливим кроком у процесі оцифрування стала хронологічна систематизація світлин і створення текстового супроводу до зображень. Хронологічне розмежування поділило світлини за періодами їх створення. Найцікавішим виявився перший період становлення книгозбірні, що об'єднав світлини 1946–1950 рр. На цих світлинах зображено будівлі університету, бібліотеки, її внутрішні приміщення, інтер'єр, перше бібліотечне обладнання. Особливу цінність мають світлини, на яких зафіксовано перших бібліотекарів НБ УжНУ. За збігом обставин університетська книгозбірня розмістилася у найкращій будівлі Ужгорода – греко-католицькій єпархії, яка раніше слугувала монастирем єзуїтів. На багатьох світлинах збережено унікальні архітектурні елементи єпархії: зелений скверик, старовинну браму входу. Не менш цікавими є зображення внутрішнього оздоблення: колишні єпископські приймальні були переобладнані у дві просторі читальні зали з старовинними кахельними печами для обігріву. Інші приміщення, раніше призначені для побутових потреб єпархії (колишні монашій келії), стали структурними відділами та абонементом університетської бібліотеки. Перегороджені просторі коридори єпархії перетворилися на книгосховища. Протягом 60 років Наукова бібліотека була читальним центром, куди щодня приходили сотні читачів. Читальні зали іноді працювали до 23 год. Популярність бібліотеки серед

студентів та викладачів підтверджують світлини, на яких зображено не лише читачів, а й очільників книгозбірні та відомих людей краю, які згодом ставали професорами університету й творили науку краю.

Наступними у хронологічному згрупуванні за десятиліттями стали світлини таких періодів: з 1950 до 1960 р., з 1960 до 1970 р., з 1970 до 1980 р., з 1980 до 1990 р. та до сучасності. Уточненням фотофактів займалися працівники інформаційно-бібліографічного відділу. Надалі до роботи з архівом світлин були залучені працівники Центру наукометрії та інформаційної підтримки освіти і науки УжНУ (далі Центр наукометрії), які, володіючи інформаційними навичками, здійснювали технічний супровід: оцифрування, коректування зображень, розміщення у цифровій колекції тощо. Якщо на звороті фото був текст (наприклад, пам'ятний напис), оцифрування проводилося з обох боків, і обов'язково створювалися два окремі файли: для лицьового та зворотного боків.

Під час оцифрування світлин довелося стикнутися з проблемою – збереження зібраних фотографій часто залишало мало шансів на створення якісних фотокопій, оскільки більшість зображень було зроблено аматорським способом, а їхня якість залишала бажати кращого.

Обравши основою зберігання репозитарій УжНУ, особливу увагу приділили деталізації опису світлин:

- дати (точна або орієнтовна дата: рік/місяць/число);
- назва (скорочений опис події чи місця);
- ключові слова (залежно від події та кількості персоналій, зображених на світлинні);
- дата публікації у репозитарії;
- бібліографічний опис світлини;
- тип;
- тип зображення;
- URI (уніфікований ідентифікатор ресурсу);
- розміщення в колекції;
- формат файлу;
- перегляд зображення;
- статистика переглядів.

Саме ці метадані стали важливими навігаційними інструментами всередині цифрової колекції «Електронний фотоархів Наукової біб-

ліотеки УжНУ», що пропонує можливість перегляду матеріалів зібрання із використанням опції «Сортування» за параметрами «Дата збереження», застосовуючи команди «За порядком спадання» чи «За порядком зростання». Додаткові пошукові запити включають опції «Поточні фільтри» та «Додати фільтри». Виведення результатів пошуку на екран передбачає їх відображення в діапазоні від 5 до 100 записів на одній сторінці.

Фільтри для уточнення результатів пошуку передбачають:

- «Назву», «Автора», «Тему», «Has File(s)»;
- функції «Містить», які включають опції «Містить», «Дорівнює», «Не дорівнює», «ID», «Не ID»;
- «Сортування» з можливістю вибору кількості записів для відображення на сторінці (від 5 до 100);
- ранжування за назвою або датою випуску; впорядкування за зростанням чи спаданням;
- «Автори» – усі, від 1 до 50.

Як висновок, доступ до архіву світлин – це не лише можливість перегляду зображень, але й широкий діапазон уточнюючих деталей, що є суттєвою перевагою інститутського репозитарію.

На запитання, у чому головна перевага розміщення фотоархіву в автоматизованій системі DSpace, відповідь однозначна: її безкоштовність та відкритість (Open source). Ці характеристики є основними критеріями для забезпечення доступу й поширення електронного ресурсу. Саме ними керується НБ УжНУ, популяризуючи історичні фотофакти свого становлення.

Цифрова колекція «Електронний фотоархів Наукової бібліотеки УжНУ» постійно поповнюється новими світлинами й уточненнями описів подій, зображених на них. Відгуки про світлини та спогади колишніх випускників університету збагачують інформацію про тогочасну університетську книгозбірню та її працівників, доповнюючи її приємними деталями й історичними фактами.

Висновки. Підсумовуючи викладений матеріал, можна стверджувати, що збереження культурної спадщини України – це одна з найважливіших місій університетської книгозбірні. У цій справі їй допомагає освоєння нових технологій, серед яких лідирує місце посідає сканування. Створення фотоархіву як окремої електронної колекції книгозбірні є запорукою збереження, відкритості та попу-

ляризації досягнень української культури у світовій мережі, а також проявом інновацій у бібліотечній галузі. Вибір платформи університетського репозитарію виявився вдалим і надійним рішенням, адже він забезпечує мобільність пошуку та поширення електронних джерел. Найголовнішою метою такого оприлюднення історичних фото-свідчень є «зберегти, щоб не втратити». Зібрані матеріали фотоархіву мають значну історичну та культурну цінність і заслуговують на надійний інформаційний захист. Керуючись прагненням зберегти свою історичну спадщину, Наукова бібліотека Ужгородського національного університету обрала дієвий метод оприлюднення архівних фото зібраної колекції, яким став електронний архів УжНУ – репозитарій університету DSpace.UzhNU : <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/4099>.

Список бібліографічних покликань

1. Агєєв Г. Інтеграція фондів бібліотек, архівів і музеїв з метою їх збереження та використання. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 4. С. 12–17. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.4\(309\).12-17](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.4(309).12-17)
2. Грінберг Л. Ф. Науково-творча спадщина Пантелеймона Куліша в цифрових фондах бібліотек та архівів України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 4. С. 78–83. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2022.269811>
3. Ковальська Л. А. Видові особливості і класифікація документально-інформаційних ресурсів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 39–47. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2020.227086>
4. Ковтанюк Ю. Актуальні питання збереженості фондів архівів, бібліотек і музеїв як установ культури в умовах воєнного стану. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 2. С. 12–31. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.02.012>
5. Кузнєцова А. Концепція дослідження аудіовізуальних документів в архівах України. *Бібліотечний вісник*. 2024. №1. С. 23–30. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.01.023>
6. Кулиняк І. Я., Карий О. І., Прокопишин-Рашкевич Л. М., Огінок С. В., Бондаренко Ю. Г. Європейський досвід популяризації історичної спадщини та культурного туризму : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2023. 254 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/25870/navchalniy-posibnik.pdf>
7. Мельник-Хоха Г., Мудроха В. Електронна інфраструктура Львівської Національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. *Бібліотечний вісник*. 2023. № 2. С. 7–17. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.007>

8. Онищенко О. Цифровізація – стратегічний шлях розвитку бібліотечної сфери. *Бібліотечний вісник*. 2021. № 4. С. 3–9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2021_4_3

9. Оцифрування аудіовізуальних документів Національного архівного фонду : метод. реком. / Держ. арх. служба України, Укр. наук.- дослід. ін-т арх. справи та документознавства ; уклад. : Л. В. Дідух, Т. М. Ковтанюк. Київ, 2021. 82 с. URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/mr_ozif%20avd%20naf.pdf

10. Сербін О. Україна втратила 1,6 мільйона видань із фондів бібліотек. *Укрінформ* : вебсайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3870100-ukraina-vtratil-16-miljona-vidan-iz-fondiv-bibliotek.html>

11. Тур О. М., Шабуніна В. В., Саранча В. І. Дигіталізація архівних фондів, музейних та бібліотечних колекцій як чинник збереження національної культурної спадщини України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 49–56. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2023.290983>

12. Філіпова Л. Я. Цифрові архіви в сучасному суспільстві: термінологічний та змістовний аспект. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2018. № 2. С. 6–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2018_2_3

13. Шевченко О. В., Спрінсян В. Г. Електронні документи в складі цифрової спадщини сучасного суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2022.266968>

References

1. Ahiciev, H. (2022). Intehratsiia fondiv bibliotek, arkhiviv i muzeiv z metoiu yikh zberezheniia ta vykorystannia [Integration of library, archive and museum collections for their preservation and use]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 4, 12-17. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.4\(309\).12-17](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.4(309).12-17) [In Ukrainian].

2. Hrinberh, L. F. (2022). Naukovo-tvorcha spadshchyna Panteleimona Kulisha v tsyfrovyykh fondakh bibliotek ta arkhiviv Ukrainy [The scientific and creative heritage of Panteleimon Kulish in the digital collections of libraries and archives of Ukraine]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4, 78-83. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2022.269811> [In Ukrainian].

3. Kovalska, L. A. (2020). Vydovi osoblyvosti i klasyfikatsiia dokumentalno-informatsiinykh resursiv [Specific features and classification of documentary and information resources]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4, 39-47. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2020.227086> [In Ukrainian].

4. Kovtaniuk, Yu. (2024). Aktualni pytannia zberezhenosti fondiv arkhiviv, bibliotek i muzeiv yak ustanov kultury v umovakh voiennoho stanu [Current issues of preservation of archives, libraries and museums as cultural institutions under martial law]. *Bibliotечnyi Visnyk*, 2, 12-31. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.02.012> [In Ukrainian].

5. Kuznietsova, A. (2024). Kontseptsiiia doslidzhennia audiovizualnykh dokumentiv v arkhivakh Ukrainy [The concept of researching audiovisual documents in the archives of Ukraine]. *Bibliotechnyi Visnyk*, 1, 23-30. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.01.023> [In Ukrainian].
6. Kulyniak, I. Ya., Karyi, O. I., Prokopyshyn-Rashkevych, L. M., Ohinok, S. V., & Bondarenko, Yu. H. (2023). *Yevropeyskyi dosvid populiaryzatsii istorychnoi spadshchyny ta kulturnoho turyzmu* [European experience in promoting historical heritage and cultural tourism]. Retrieved from <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/25870/navchalnyi-posibnik.pdf> [In Ukrainian].
7. Melnyk-Khokha, H., & Mudrokha, V. (2023). Elektronna infrastruktura Lvivskoi Natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka [Electronic infrastructure of the V. Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine]. *Bibliotechnyi Visnyk*, 2, 7-17. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.007> [In Ukrainian].
8. Onyshchenko, O. (2021). Tsyfrovizatsiia – stratehichni shliakh rozvytku bibliotechnoi sfery [Digitization is a strategic path for the development of the library sector]. *Bibliotechnyi Visnyk*, 4, 3-9. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2021_4_3 [In Ukrainian].
9. Didukh, L. V., & Kovtaniuk, T. M. (Comps.). (2021). Otsyfruvannia audiovizualnykh dokumentiv Natsionalnoho arkhivnoho fondu [Digitization of audiovisual documents of the National Archival Fund]. Kyiv. Retrieved from https://undiasd.archives.gov.ua/doc/mr_ozir%20avd%20naf.pdf [In Ukrainian].
10. Serbin, O. (2024). Ukraina vtratyła 1,6 miliona vydan iz fondiv bibliotek [Ukraine lost 1.6 million publications from library collections]. *Ukrinform*: website. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3870100-ukraina-vtratyła-16-miljona-vidan-iz-fondiv-bibliotek.html> [In Ukrainian].
11. Tur, O. M., Shabunina, V. V., & Sarancha, V. I. (2023). Dyhitalizatsiia arkhivnykh fondiv, muzeinykh ta bibliotechnykh kolektsii yak chynnyk zberezhennia natsionalnoi kulturnoi spadshchyny Ukrainy [Digitization of archival funds, museum and library collections as a factor in preserving the national cultural heritage of Ukraine]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 49-56. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2023.290983> [In Ukrainian].
12. Filipova, L. Ya. (2018). Tsyfrovi arkhivy v suchasnomu suspilstvi: terminolohichni ta zmistovnyi aspekt [Digital archives in modern society: terminological and substantive aspects]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 6-11. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2018_2_3 [In Ukrainian].
13. Shevchenko, O. V., & Sprinsian, V. H. (2022). Elektronni dokumenty v skladi tsyfrovi spadshchyny suchasnoho suspilstva [Electronic documents as part of the digital heritage of modern society]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 49-55. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2022.266968> [In Ukrainian].

Mariia Medved,

<https://orcid.org/0000-0001-8275-9026>

Scopus ID: 58116858000

Candidate of Philological sciences,

Directress of the Scientific Library,

Uzhhorod National University (Uzhhorod, Ukraine)

14, Universitetska Street, Uzhhorod, 88000, Ukraine

e-mail: maria.medved@uzhnu.edu.ua;

DIGITAL COLLECTION AS A MECHANISM FOR PRESERVING THE UNIVERSITY LIBRARY MATERIALS ON LOCAL HISTORY

The purpose of the study is to publicize the experience of a separate library in creating its own digital collection, which reflects the history of its development; it raises the issue of solving the problem of preserving digital content, as well as the archiving mechanism on the university repository platform for digital accessibility.

The research methodology applies the chronological method of analyzing the collected material, which is based on the events reproduced in the digital collection.

The **scientific novelty** of the study lies in the application of established practices and recommendations for creating the library's own digital local history photo collection, which reproduces the period of development of the Scientific Library of Uzhhorod National University from 1945 to 2024. **Conclusions.** As a result of the research, the experience of creating the library's own local history digital photo collection was published. It recreates the period of development of the Scientific Library from 1945 to 2024, with an emphasis on recommendations for applied digitization methods developed by leading archival institutions of Ukraine. The focus is placed on the search options of the university's electronic repository as a reliable archival environment for the preservation and publication of photos as historical artifacts of the library. Guided by the main goal of creating a photo archive for its preservation and dissemination, the university library chose an effective method of publishing archival photos of the collected materials, which became the institutional repository of Uzhhorod National University.

Keywords: digital collection, digitization, Scientific Library of Uzhhorod National University, university repository.

Стаття надійшла до редакції 22.12.2024 р.